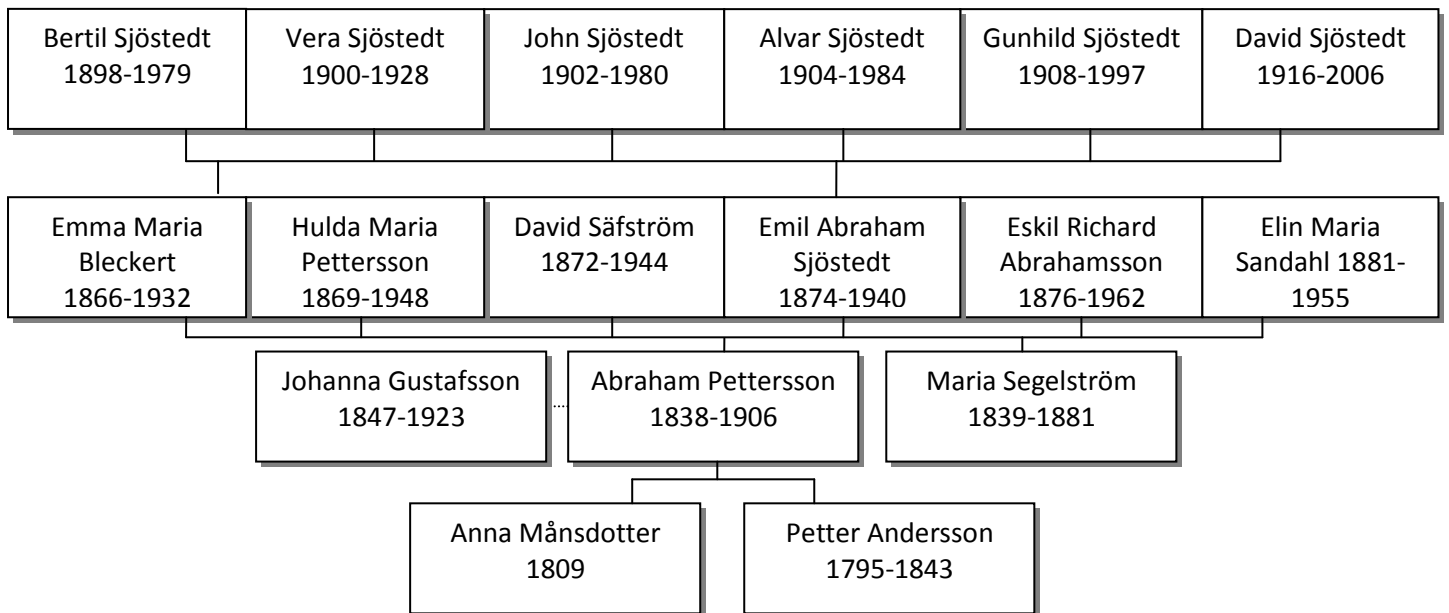
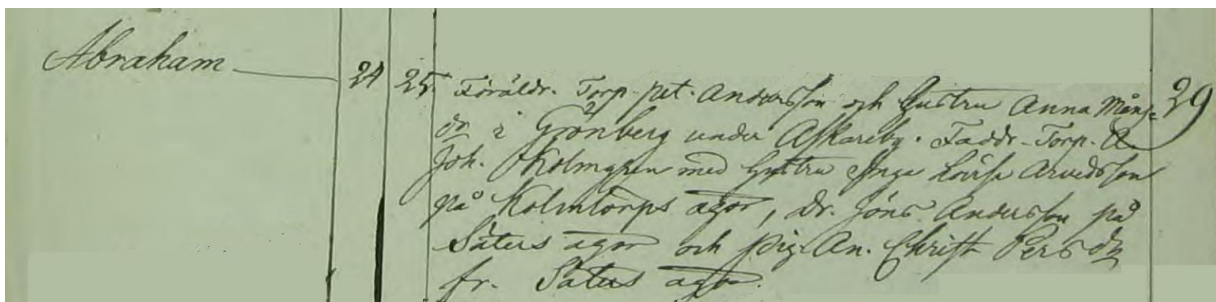

Abraham Pettersson 1838-11-24 – 1906-05-02

Abraham föddes den 24/11 1838 i ett torp tillhörande Grönberg, Engesby rote, Motala landsförsamling. Föräldrar var den då 43-åriga Petter Andersson och hans hustru Anna Stina Månsdotter, 29 år. Dopet ägde rum, som brukligt var, dagen efter födelsen och dopvittnen var "Torparen Anders Johan Kolmasen med hustru Inger Lovisa Andersson på Kolmetorps ägor, drängen Jöns Andersson på Sätters ägor och pigan Anna Christina Persdotter från Sätters ägor". Förutom Abrahams föräldrar fanns i familjen även en 3 år äldre syster, Johanna, och en halvbror till Abraham på moderns sida, den 5 år gamla Carl Johan.

Fadern Petter Andersson anges redan vid Abrahams födelse som "ofärdig enligt attest", vilket säkert gjorde tillvaron besvärlig för familjen de första åren. Attesten kan ha betytt att de fick någon typ av hjälp, men det framgår inte. När Abraham var 1 år flyttar familjen en bit inom samma rote till ett "tillhus" tillhörande Lilla Grönberg, Askareby ägor, Engesby rote. Där får Abraham ännu en syster, Emelie, i januari 1842. Ett år senare i mars 1843 när Abraham är drygt 4 år gammal dör fadern, enligt dödsboken av magplågor. Där står även:

"Inhyseman i lilla Grönberg på Askareby ägor. Från hustru och 4 små barn i största fattigdom. Född d. 20/2 95".

Anna Stina är nu 33 år och ensamstående mor till Carl Johan, 10 år, Johanna, 8 år, Abraham, 5 år och Emelie, 1 år.

År 1847 får Abraham ännu ett halvsyskon, den "oäkta" Clara Gustava. Anna är ju ensamstående änka. 2 år senare föds även Anders Gustaf, som först benämns som oäkta, senare som "äkta". 1851 gifter sig nämligen den då 42-åriga modern Anna Stinna om sig med den 9 år yngre drängen på huvudgården Anders Andersson (han hade tjänat som dräng på gården Askareby sedan 1840, så han kan mycket väl vara far till den oäkta sonen Anders Gustaf). 1850 flyttar äldste sonen Carl Johan, 17 år gammal, till Motala köping, samtidigt tar han sig efternamnet Sandberg. 1851 flyttar resten av familjen (utom den 16-åriga Johanna) 8 km söderut till nuvarande Motala stad, till tegelbruket vid Humpen (vid nuvarande Gustafsvik), Bispmotala ägor, där styvfadern arbetar som dagakarlar, dvs. dagsverkare. 1852 dör Abrahams lillebror Anders Gustaf bara 3 år gammal av slag (enligt dödsboken). Anders Andersson anges då vara far till barnet. Nästan samtidigt kommer nästa barn, Anna Charlotta. Familjen ser i slutet av 1852 ut så här:

Anders Andersson	34 år
Anna Stina månsdotter	43 år
Abraham	14 år (från tidigare äktenskap)
Emelie	10 år (från tidigare äktenskap)
Clara Gustava	5 år (oäkta)
Anders Gustaf	3 år (dör i augusti 1852)
Anna Charlotta	0 år (född i september 1852)

Karta från Eniro 2010 visande Abrahams födelseort och tegelbruket dit de senare flyttade

Del av häradsekonomisk karta över Motala från 1870-tal. Tegelbruket i Bispmotala är utritat alldeles vid vattnet.

Att arbeta som dagkarl vid tegelbruket innebar att familjen aldrig hade en säker inkomst. Det finns en anteckning om att Abrahams styvfar Anders Andersson straffades för stöld 7/4 1853. År 1858 kom nästa dråpslag för familjen, den 11/11 dör Abrahams styvfar Anders Andersson på lasarettet av vattusot (gammal benämning på sjuklig vätskeansamling i kroppen, kunde bero på många saker). Ett "fattigdomsbetyg" sänds till lasarettet, troligen för att familjen skulle slippa betala för Anders vistelse där. Anna Stina, 49 år, är nu återigen änka och är tvungen att med sina barn Abraham, 20 år, Clara, 11 år och Anna Charlotta, 6 år flytta från tegelbruket. De flyttar till Hårstorps rote, Bispmotala. Abraham flyttar ganska snart hemifrån (1860) till Köpingen (Motala), Kwadraten No 27, där han tituleras dräng. I december 1862 flyttar han till en ny adress, Motala köping 14-4, där han tituleras "inhys arbetskarl".

Tegelviken (f. d. Bispmotala Tegelbruk), stadsäg. 32—34

Postadr.: Motala. Tel. 173.

Areal: Total 25 har, därav 20 åker, 5 skogs- o. betesmark. Tax.-v. 82.000.

Jordart: Sandbl. lermylla på lerbotten.

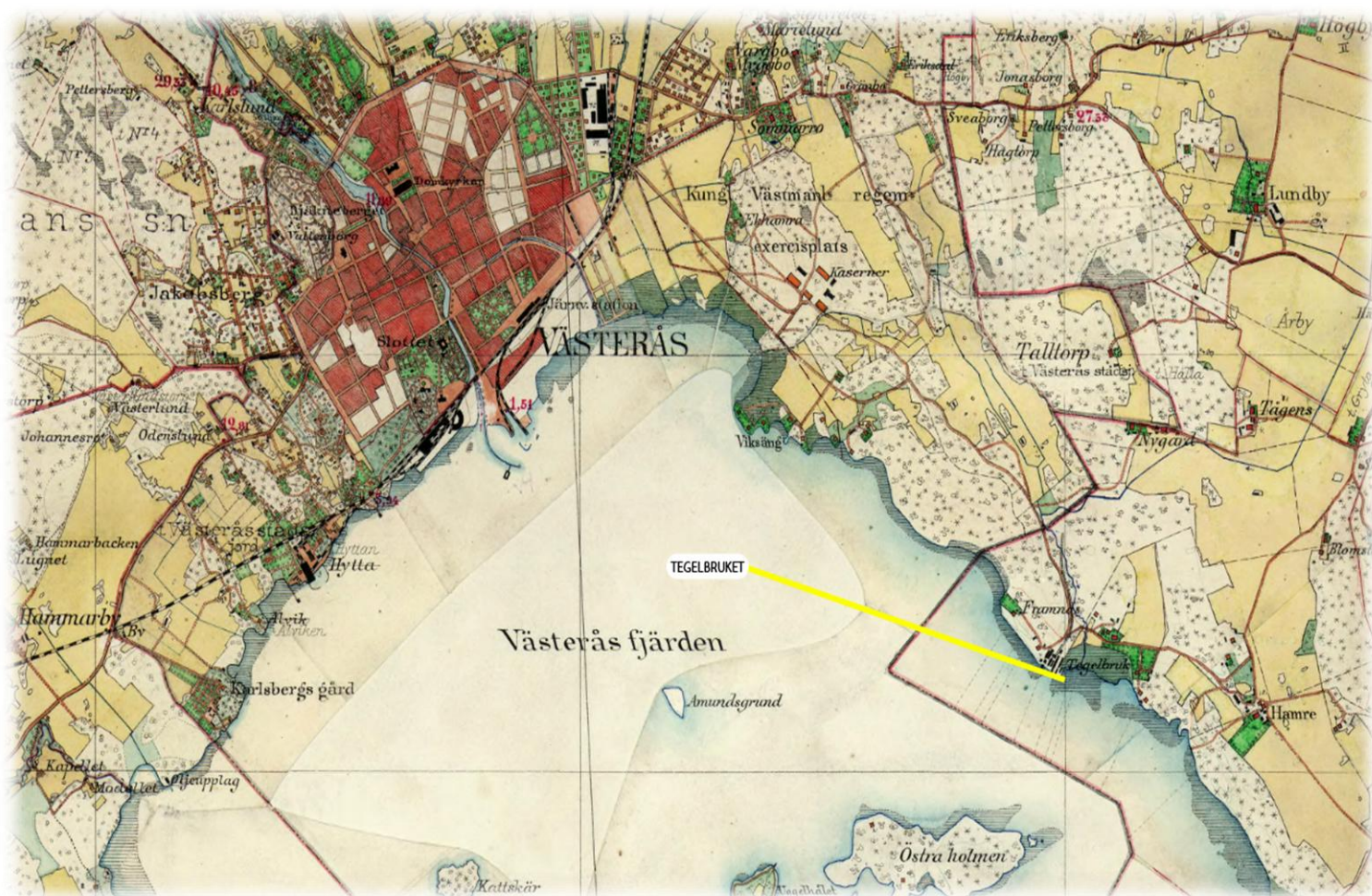
Arbetsbostad o. ekonomibygn. uppf. omkr. 1860. 4 hästar, 15 kor, 6 ungdjur. Reakt.-fri besättn. Gården med Bispmotala tegelbruk kom till släkten 1916 genom köp av nuv. äg. Tegelbruket nedlades omkr. 1924.

*Bispmotala tegelbruk som det såg ut 1940. Det hade då varit nerlagt i 16 år.
Källa: Svenska gods och gårdar del XIX, 1940*

12/9 1863 flyttar Abraham från Motala till den lilla socknen Säterbo sydost om Arboga (gammal stavning Setterbo) med adress Reutersberg. Han benämns då som tegelbrukare. Det här är början på ett flackande mellan olika tegelbruk runt om i mellansverige, styrd av brukens behov av arbetskraft. Tegelbrukens produktion styrdes i sin tur av hur mycket som byggdes i närheten. Abraham har nu i 5 år bott själv på olika ställen, men tycker nu att det är dags att bilda familj. 19/10 1865 sänds hindersprövning till Björskog, där blivande maka Maria Christina Segelström med föräldrar är bosatta. 26/12 1865, han har då just fyllt 27 år och Maria Christina ska snart fylla 27 gifter de sig. I prästens anteckning ang. Maria Christinas giftermål står det latinska ordet "deflorata" vilket enligt uppgift från Anbytarforum betyder "kränkt (mö); ej mera jungfrulig". Maria Christina har blivit med barn innan hon gifte sig! 3 veckor senare flyttar Maria Christina hem till Abraham på Reutersberg. Bara ett drygt halvår senare föds Emma Maria (1866). Dopvittnen var "Afskedade soldaten Olof Berg och hustru, Segelsberga i Björskog, deras dotter Sofia och Anders Gustaf segelström - alla på samma ställe". I december 1866 flyttar de igen, nu till Björskog nord ost om Arboga (ca 8 km fågelvägen mellan Säterbo och Björskog) där Maria Christina har växt upp. De bor ett kort tag på adressen Segelsberga No2, Björskog, innan de 2/6 1867 åter flyttar, nu till tegelbruket i Köpings landsförsamling där Abraham blir tegeldräng. Maria Christina blir snart gravid igen och hon föder ett dödfött flickebarn 14/5 1868. 1 år senare, 1869, flyttar de, nu till Köpings stadsförsamling, 1:a kvarteret No 9 (ev. Gårdgatan enligt födelseattest 1869). Här föds deras andra levande barn, Hulda Maria 16/12 1869. Vittnen vid dopet var "statsdrängen Johan Erik segelström och hustru Maria Christina Olsson från Segelsberga i Björskog samt ynglingen Anders Berg och pigan Maria Sofia Eklund från Håvberga i Björskog".

1871 flyttar de igen, de bosätter sig nu i Hubbo, Västerås, Fränhammar No 1 (ev dagens Tränhammar). Prästen har här gjort en anteckning om parets läsförmåga, Abraham får betyget "godkänt" medan Maria Christina får det högre betyget "förträffligt". Här föds Abrahams och Maria Christinas tredje barn David 12/5 1872. Dopvittnen denna gång var "Statdr. C.G.Thunberg och hustru Johanna Sofia, Fränhammar, drängen August Jansson, Fränhammar, med hustru Lovisa Lundstrand".

1873 flyttar de till Västerås domkyrkoförsamling, de bosätter sig i anslutning till tegelbruket där Abraham nu tituleras tegelslagare. De har äntligen hittat en plats där de kan försörja sig en längre tid. Här föds 2 söner och 1 dotter, Emil Abraham (1874, dopvittnen "arb. Pa Sandberg och hustru Johanna Catharina, drängarna Anders Peter Johansson och --- från Wiskelnina Ram, --- Nordberg"), Eskil Rickard (1876, dopvittnen "smeden Carl Oskar Lindholm med hustru Johanna Sofia Eriksson från ---. Dräng Carl August Eriksson från Björkares församling i Mejer---, Anna Catharina Eriksson från Fellingsbro församling") och Elin Maria (1881, dopvittnen saknas).

Häradsekonomisk karta från 1905 över Västerås med tegelbruket där familjen Abraham Pettersson bodde och arbetade. Där är idag en småbåtshamn och badplats.

Men i samband med förlossningen av Elin Maria går något fel, Maria Christina insjuknar och hon avlider 6 dagar senare 3/12 1881 42 år gammal.

1882, strax efter Maria Christinas dödsfall, flyttar Abrahams äldsta dotter Emma Maria till Stockholm 16 år gammal. Abraham är nu ensam med 5 mindre barn, den yngste nyfödd. Den nu ensamstående Abraham med barn mellan 0 och 12 år bor kvar vid tegelbruket till 1885 då de åter tvingas flytta, nu till Berga, Ramsta rote i Floda. De flyttar dock vidare samma år till Kvarnhagen (Himlinge), Granheds rote, Floda.

Det finns inga anteckningar om att Abraham fick någon hjälp med att ta hand om barnen, men en amma bör ändå ha funnits för att den nyfödde Elin Maria skulle kunna överleva. 24/6 1886 flyttar de igen, nu till Katrineborg, Nyköping östra (Sankt Nicolai), men redan 4/11 1886 är de återigen tvungna att flytta. Först till Kungshya tegelbruk, Helgona (Nyköping) där de bor mellan 1/11 1886 till 15/12 1887, sedan till Bärbo med adress Eglå, frälse under Fistad.

Det är i samband med denna flytt hans 2 äldsta söner får sina nya efternamn, när de flyttar från Nyköping saknar de efternamn vilket alla barn gjorde vid den här tiden, men i första husförhöret från Eglå 1888 heter de David Sefström och Emil Abraham Sjöstedt. Eftersom de bara var 16 och 14 år vid namnbytet så är det sannolikt att det var deras far som försåg sina barn med de nya efternamnen.

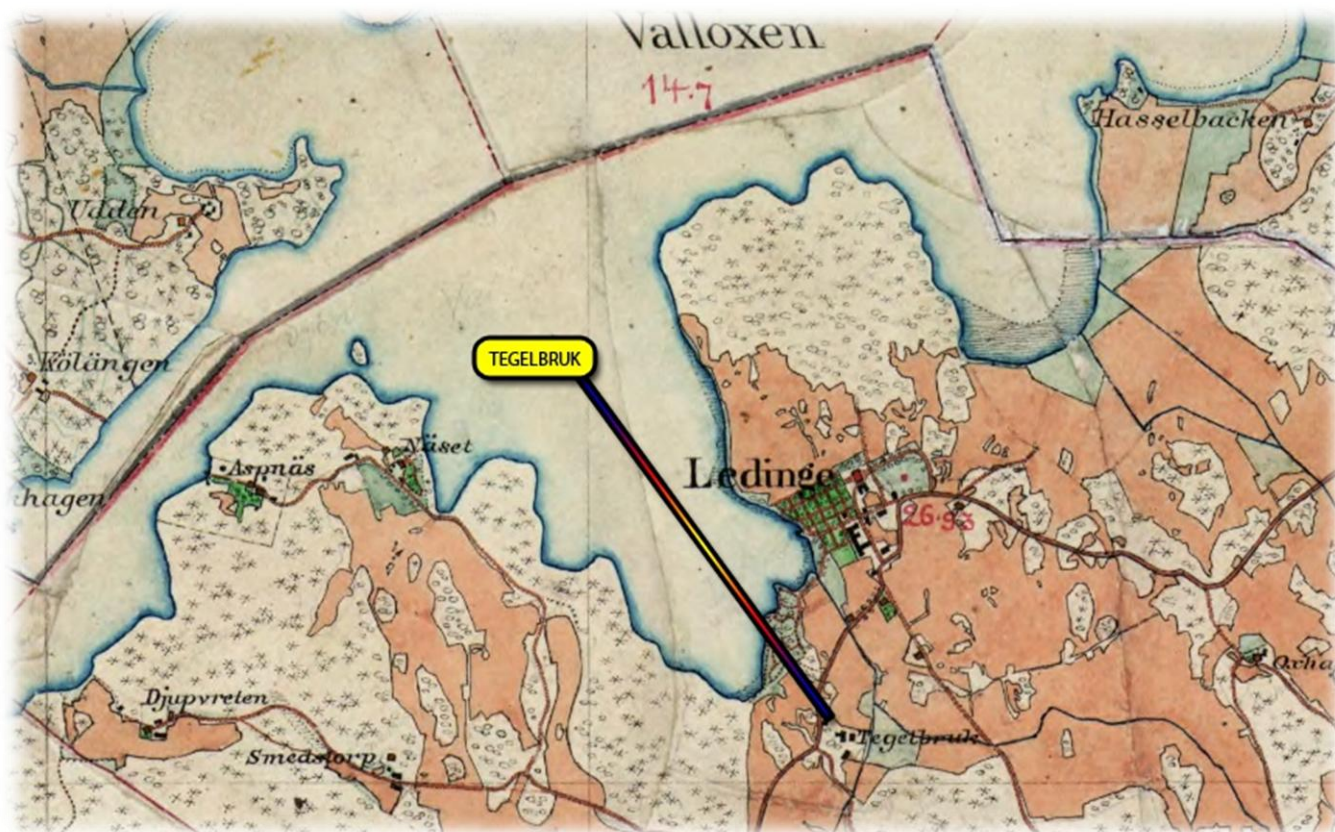
2.				
3.	<u>Eglå.</u>			
4.				
5.	~~Tegelbrukaren Abraham Pettersson~~	~~1838~~	~~24/4~~	~~Katrineborg~~
6.	~~Hv. Johanna Albertina Gustafsson~~	~~47~~	~~25/2~~	~~Lunda~~
7.	Efternamn i föregående gifte:			
	~~dotter Hulda Maria~~	~~69~~	~~16/10~~	~~Nyköping~~
8.	~~Son David Sefström~~	~~74~~	~~12/10~~	~~Nyköping~~
9.	~~Emil Abraham Sjöstedt~~	~~74~~	~~6/2~~	~~Westerås~~
10.	~~Eskil Rickard~~	~~76~~	~~12/10~~	~~Ja~~
11.	~~Dotter Elin Maria~~	~~81~~	~~27/11~~	~~Ja~~

Utdrag från husförhör 1888, första gången David och Emil Abrahams nya efternamn är utskrivna. Namnen är överstrukna eftersom familjen flyttade från Eglå 1891.

2 år senare, 20 december 1890 gifter den 52 årige Abraham om sig med den 9 år yngre Johanna Albertina Gustafsson. Johanna Albertina kommer ursprungligen från Lunda men har sedan en tid varit bosatt i Nyköping där hon just anslutit sig till Baptistsamfundet. Hon flyttar in hos familjen 30/12 1890. Strax innan, 24/10 1890 flyttar äldsta dottern Hulda Maria (21 år) till Fistad, hon har säkert fått ta rollen som mamma åt sina yngre syskon i många år och kan nu flytta hemifrån för att bilda sig en egen familj. Familjen ser vid årsskiftet 1890-1891 ut så här:

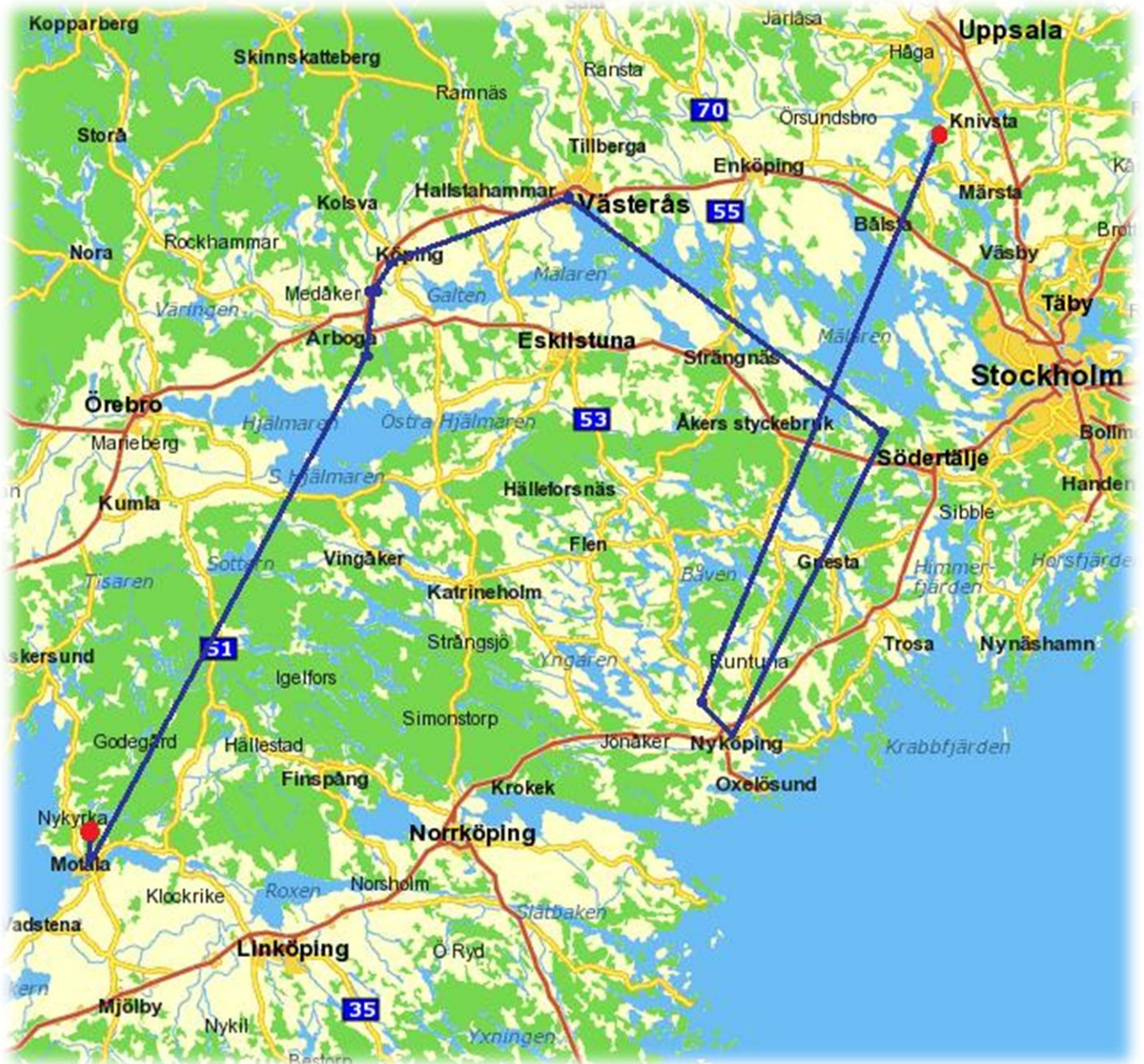
Abraham Pettersson	52 år
Johanna Albertina Gustafsson	43 år
David Sefström	18 år
Emil Abraham Sjöstedt	16 år
Eskil Rickard	14 år
Elin Maria	9 år

17/4 1891 flyttar de igen, nu till Knivsta, Apelbo på Ledinge ägor, alldeles vid sjön Valloxen.

Del av häradsekonomisk karta från 1860-tal, strax nordöst om Knivsta. Troligen tegelbruket där Abraham arbetade från 1891. Exakt var Apelbo låg är okänt.

Här slutar den säkra informationen om Abraham Pettersson. Enligt den stora folkräkningen år 1900 är han vid 62 års ålder fortfarande tegelslagare bosatt i Apelbo, Ledinge, Knivsta, Stockholms län, Uppland. Där bor han med sin fru Johanna Albertina och sonen Eskil Rickard som då är 24 år. Han flyttar senare tillbaka till sin födelseort Motala (adress Kvadr. 42:5) där han den 2/5 1906 dör 68 år gammal. Hans fru Johanna Albertina dör den 21/10 1923 på Motala ålderdomshem 76 år gammal. Eskil Rickard gifter sig 17/5 1902 och dör 21/6 1962, han ligger tillsammans med sin fru Emma och sina 2 barn Karl Johan och Paul Eskil Valdemar begravd på Uppsala gamla kyrkogård. De bär efternamnet Abrahamsson.

Abrahams alla hem från födseln i Grönberg utanför Motala 1838 till Apelbo utanför Knivsta år 1900.

- 1838   torp tillhörande Grönberg, Engesby rote, Motala landsförsamling
- 1839   "tillhus" till Lilla Grönberg, Askareby ägor, Engesby rote, N om Motala
- 1851   tegelbruket vid Humpen, Bispmotala ägor, Motala
- 1859   Hårstorps rote, Bispmotala, Motala
- 1860   Köpingen, Kwadraten No 27, Motala
- 1862   Köpingen, 14-4, Motala
- 1863   Reutersberg, Säterbo (Setterbo), V om Arboga
- 1866   Segelsberga No2, Björskog, mellan Arboga och Köping
- 1867   tegelbruket i Köpings landsförsamling
- 1869   Köpings stadsförsamling, 1:a kvarteret No 9
- 1871   Fränhammar (Tränhammar?) No 1, Hubbo, Västerås
- 1873   tegelbruket i Västerås domkyrkoförsamling
- 1885   Berga, Ramsta rote i Floda, NV om Södertälje
- 1885   Kvarnhagen (Himlinge), Granheds rote, Floda, NV om Södertälje
- 1886   Katrineborg, Nyköping östra (Sankt Nicolai)
- 1886   Kungshya tegelbruk, Helgona, Nyköping
- 1887   Egla, frälse under Fistad, Bärbo, NV om Nyköping
- 1891   Apelbo på Ledinge ägor, Knivsta

Källförteckning:

Kyrkböcker via Arkiv Digital, AD OnLine

SE/VALA/00253 Motala C:6 (1836-1853) Bild 61 / sid 113
SE/VALA/00253 Motala A I:15 (1836-1840) Bild 12 / sid 8
SE/VALA/00253 Motala A I:15 (1836-1840) Bild 13 / sid 10
SE/VALA/00253 Motala A I:18 (1841-1845) Bild 13 / sid 8
SE/VALA/00253 Motala A I:18 (1841-1845) Bild 13 / sid 8
SE/VALA/00253 Motala A I:23 (1846-1853) Bild 14 / sid 14
SE/VALA/00253 Motala A I:24 (1846-1853) Bild 190 / sid 364
SE/VALA/00253 Motala C:6 (1836-1853) Bild 191 / sid 373
SE/VALA/00253 Motala C:6 (1836-1853) Bild 212 / sid 415
SE/VALA/00253 Motala A I:29 (1854-1860) Bild 196 / sid 374
SE/VALA/00253 Motala C:9 (1853-1860) Bild 164 / sid 321
SE/VALA/00253 Motala A I:29 (1854-1860) Bild 180 / sid 342
SE/VALA/00253 Motala A I:35 (1861-1865) Bild 158 / sid 153
SE/VALA/00253 Motala A I:25 (1853-1860) Bild 182 / sid 359
SE/ULA/11512 Säterbo AI:14a (1862-1872) Bild 138 / sid 124
SE/ULA/11512 Säterbo C:5 (1862-1877) Bild 53
SE/VALA/00253 Motala B I:4 (1861-1867) Bild 29 / sid 49
SE/ULA/10121 Björskog AI:15 (1862-1868) Bild 146 / sid 139
SE/ULA/10121 Björskog B:1 (1834-1880) Bild 70
SE/ULA/10691 Köpings landsförsamling B:2 (1861-1886) Bild 23
SE/ULA/10691 Köpings landsförsamling AI:16 (1865-1870) Bild 26 / sid 19
SE/ULA/10695 Köpings stadsförsamling AI:20 (1865-1870) Bild 28 / sid 17
SE/ULA/10695 Köpings stadsförsamling C:8 (1861-1872) Bild 99
SE/ULA/10695 Köpings stadsförsamling AI:21 (1870-1879) Bild 32 / sid 20a
SE/ULA/10412 Hubbo AI:13 (1863-1873) Bild 173 / sid 169
SE/ULA/10412 Hubbo C:6 (1862-1892) Bild 32
SE/ULA/11727 Västerås Domkyrkoförsamling AI:20b (1879-1892) Bild 6 / sid 201a
SE/ULA/11727 Västerås Domkyrkoförsamling C:15a (1873-1880) Bild 33 / sid 29
SE/ULA/11727 Västerås Domkyrkoförsamling C:15a (1873-1880) Bild 87 / sid 83
SE/ULA/11727 Västerås Domkyrkoförsamling C:15b (1880-1886) Bild 37 / sid 228
SE/ULA/11727 Västerås Domkyrkoförsamling F:9 (1876-1892) Bild 159 / sid 155
SE/ULA/10258 Floda AI:19c (1881-1886) Bild 46 / sid 38a
SE/ULA/10258 Floda AI:19a (1881-1885) Bild 230 / sid 220
SE/ULA/10258 Floda AI:20a (1886-1890) Bild 233 / sid 223
SE/ULA/10395 Helgona AI:21 (1886-1890) Bild 237 / sid 211
SE/ULA/11128 Nyköpings Sankt Nicolai AI:21b (1886-1890) Bild 366 / sid 778
SE/ULA/10153 Bärbo AI:20 (1886-1895) Bild 86 / sid 154
SE/ULA/10528 Knivsta B:5 (1876-1891) Bild 53 / sid 49
SE/ULA/10528 Knivsta AI:16 (1886-1895) Bild 481 / sid 472

Den stora folkräkningen år 1900, (*CD-skiva från Sveriges släktforskarförbund*)

Den stora folkräkningen år 1970, (*CD-skiva från Sveriges släktforskarförbund*)

Sveriges dödsbok, (*CD-skiva från Sveriges släktforskarförbund*)

Häradsekonomiska kartan, (*CD-skiva från Sveriges släktforskarförbund*)

Anbytarforum, <http://aforum.genealogi.se/discus/>

Svenska gods och gårdar del XIX, (*Förlaget Svenska gods och gårdar. 1940*).